

Dosarul nr.2ra-191/21

Prima instanță - Judecătoria Cimișlia, sediul Leova (jud. : V. Negru)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Comrat (jud. : C. Grigori; Ș. Starciuc; A. Curdov)

DECIZIE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții
Supreme de Justiție,

în următoarea componență:

Președinte – Svetlana Filincova,

judecători – Ala Cobăneanu Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari,

examinând admisibilitatea recursului declarat de Stoian Ana, reprezentată de
avocatul Șcheau Igor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Stoian Ana
împotriva lui Nucă Sergiu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și
Protecția Familiei Leova și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Cahul,
privind stabilirea locului a copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor
minori și cheltuielilor suplimentare prind tratamentul copilului,

împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 28 octombrie 2020 prin care s-a
admis apelul declarat de Nucă Sergiu, s-a casat parțial hotărârea Judecătoriei
Cimișlia, sediul Leova din 03 iulie 2020,

c o n s t a t ă:

La 26 februarie 2020, Stoian Ana s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere
de chemare în judecată împotriva lui Nucă Sergiu, intervenient accesoriu Direcția
asistență socială și protecția familiei Leova și Direcția asistență socială și protecția
familiei Cahul, privind stabilirea locului de trai a copiilor minori, încasarea pensiei de
întreținere a copiilor minori și cheltuielilor suplimentare privind tratamentul unui
copil.

În motivarea acțiunii a reiterat că, la 12 noiembrie 2005 între părți a fost
încheiată căsătoria. Din căsătorie foștii soți au doi copii minori, XXX și XXX.

Prin hotărârea Judecătoriei Leova din 06 februarie 2015 căsătoria a fost
desfăcută.

După desfacerea căsătoriei, copii minori au rămas să locuiescă cu mama.
Copilul minor, XXX suferă de o serie de afecțiuni ale sănătății, care implică cheltuieli
considerabile de tratament, medicație, alimentație, suportate de asemenea în mod
unilateral și personal doar de reclamantă, iar pârâtul nu ajută material copii minori
comuni, reclamanta suportând singură toate cheltuielile de întreținere a copiilor.

Reclamanta a solicitat stabilirea locului de trai al copiilor minori XXX și
XXXcu reclamanta, încasarea de la Nucă Sergiu a pensie de întreținere a copiilor
minori XXX și XXX în mărime fixă a câte 1200 lei lunar pentru fiecare copil,

încasarea din contul lui Nucă Sergiu cheltuielilor suplimentare de tratament ale copilului minor XXX în mărime de 1000 lei lunar, precum și încasarea din contul lui Nucă Sergiu a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea judecătoreiei Cimișlia, sediul Leova din 03 iulie 2020, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Stoian Ana.

S-a stabilit domiciliul copiilor minori XXX, născut la XXX și XXX, născut la XXX, cu mama Stoian Ana.

S-a încasat de la Nucă Sergiu, în beneficiul lui Stoian Ana, pensia pentru întreținerea copilului minor, fiul XXX, născut la XXX în mărime fixă a câte 1200 lei lunar, începând cu data înaintării cererii de chemare în judecată – 25 februarie 2020 până la atingerea majoratului de către copil.

S-a încasat de la Nucă Sergiu lui Stoian Ana, pensia pentru întreținerea copilului minor, fiul XXXX, născut la XXX în mărime fixă a câte 1200 lei lunar, începând cu data înaintării cererii de chemare în judecată – 25 februarie 2020 până la atingerea majoratului de către copil.

S-a încasat de la Nucă Sergiu, în beneficiul lui Stoian Ana, cheltuielile suplimentare de tratament ale copilului minor, fiul XXX, născut la 15 februarie 2006 în mărime fixă a câte 1000 lei lunar, începând cu data înaintării cererii de chemare în judecată – 25 februarie 2020 până la îmbunătățirea stării sănătății copilului minor comun.

S-a încasat de la Nucă Sergiu în beneficiul lui Stoian Ana, cheltuielile de judecată suportate de reclamantă în cadrul procesului pentru asistența juridică a avocatului în legătură cu prezenta pricină civilă și în sumă totală de 3000 (trei mii o sută) lei.

S-a încasat de la Nucă Sergiu în beneficiul lui Stoian Ana, suma de 100 (una sută) lei sub forma taxei de stat.

S-a încasat de la Nucă Sergiu în beneficiul statului taxa de stat pentru acțiunea privind încasarea pensiei de întreținerea copilului minor în mărime de 864 (opt sute șaiszeci și patru) lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței la 22 iulie 2020 avocatul Grosu Eugen acționând în interesele lui Nucă Sergiu a declarat apel solicitând casarea parțială a hotărârii judecătoreiei Cimișlia sediul Leova din 03 iulie 2020, în partea ce ține de cuantumul pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori, respingerea integrală a capătului pretenției ce se referă la cheltuielile pentru tratamentul copilului minor XXX, precum și respingerea pretențiilor încasării cheltuielilor pentru serviciile avocatului.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 28 octombrie 2020, a fost admis apelul declarat de avocatul Grosu Eugen în interesele lui Nucă Sergiu.

S-a casat parțial hotărârea Judecătoreiei Cimișlia sediul Leova din 03 iulie 2020, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Stoian Ana, în partea admitterii pretenției privind încasarea de la Nucă Sergiu în beneficiul lui Stoian Ana a cheltuielilor suplimentare de tratament a copilului minor XXX în mărime fixă a câte 1000 lei lunar începând cu data înaintării cererii de chemare în judecată până la îmbunătățirea stării sănătății copilului minor comun, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte prin care :

S-a încasat de la Nucă Sergiu în beneficiul lui Stoian Ana cheltuielile suplimentare de tratament ale copilului minor, fiul XXX, născut la XXX suportate în mărime de 1260 (una mie două sute șazeci) lei.

Pretenția privind încasarea cheltuielile suplimentare de tratament de la Nucă Sergiu în mărime de 1000 lei lunar, începând cu data înaintării acțiunii și până la îmbunătățirea stării sănătății copilului minor comun, sa respins ca nefondată.

În rest hotărârea instanței de judecată s-a menținut fără modificări.

La 30 noiembrie 2020, Stoian Ana, reprezentată de avocatul Șcheau Igor a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 28 octombrie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivare a invocat că, cauza urmează a fi transmisă la rejudecare în instanța de apel, în pofida cererii de amânare depusă de reprezentantul reclamatei, instanța de apel fără a soluționa cererea a purces la examinarea în fond a apelului, fapt prin care a privat intimata de dreptul său de a participa la judecarea apelului, prezenta probe suplimentare în apel, dar și prin aprecierea arbitrară a probelor, fapt care a dus la soluționarea eronată a apelului.

Recurenta a indicat că, la 27 octombrie 2020, a expediat în adresa instanței de apel o cerere de amânare a ședinței de judecată pentru o altă dată, însă instanța ignorat-o și a indicat în textul deciziei, că atât Stoian Ana cât și avocatul acesteia în ședința nu s-au prezentat, deși au fost citați legal despre data, ora și locul examinării cauzei și

a purces la examinarea apelului , soluționandu-1 prin decizia pronunțată în aceeași zi prin care a fost admis apelul depus de pârât.

Astfel, recurentul consideră că, instanța de apel a admis erori procesuale care nu pot fi corectate de instanța de recurs. Intimata a dorit să participe la ședințele instanței de apel, în acest sens pregătind pentru depunere înscrisuri suplimentare, cărora instanța de apel urma a le oferi aprecierea cuvenită totuși, în pofida unei solicitări motivate de amânare a ședinței de judecată, instanța de apel practic nici nu ia în calcul cererea de amânare și trece la examinarea în fond a apelului, expunându-se în privința acestuia în asemenea condiții.

Aceste erori procesuale, au încălcat grav dreptul la un proces echitabil prisma art. 6 CEDO.

De asemenea, examinând apelul instanța de apel, a interpretat eronat normele de drept material aplicabile speței.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Comrat a pronunțat dispozitivul deciziei la 28 octombrie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 30 noiembrie 2020, respectiv, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului,

dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Astfel, la 23 decembrie 2020, instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 30 decembrie 2020 de către Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Cahul (f. d. 198).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2021 recursul declarat de Stoian Ana, reprezentată de avocatul Șcheau Igor, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Conform art. 444 Cod de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificând legalitatea deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta a fost emisă erori care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele dosarului se denotă că, instanța de apel prin încheierea din 12 octombrie 2020 a stabilit examinarea cererii de apel depusă de Nuca Sergiu, pentru data de 28 octombrie 2020, ora 14³⁰.

Potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel din 28 octombrie 2020 rezultă că, cauza a fost examinată în lipsa participanților la proces, fiind citați legal.

La fel, materialele cauzei arată că, la 27 octombrie 2020, ora 15³⁸, reprezentantul intimatei, Șcheau Igor a o depus cerere de amânare a examinării apelului declarat de Nucă Sergiu în legătură cu imposibilitatea participării în instanța de apel (f.d. 187).

Cu toate acestea, instanța de apel fără a ține cont de cererea de amânare și fără a analiza temeinicia acesteia a considerat posibilă examinarea cererii de apel în lipsa părților, pe motiv că participanții la proces, au fost citați legal despre locul, data și ora ședinței.

În conformitate cu art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu

împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Prin prisma normei enunțate, Colegiul reține că instanța de apel, examinând cauza în lipsa participanților și a reprezentanților acestora, care de altfel au înștiințat instanța despre imposibilitatea de a se prezenta în ședința instanței de apel la data stabilită pentru examinarea apelului, nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea părților de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele de apărare, astfel a admis încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Sub acest aspect, se constată că prin examinarea apelului în lipsa participanților la proces și a reprezentanților acestora, care au solicitat o singură dată amânarea ședinței instanței de apel, a fost încălcat în mod direct dreptul părților la apărare și respectiv la un proces echitabil, garantat de art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 274 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă legea nu prevede altfel, în procesul-verbal al ședinței de judecată se indică: instanța care judecă cauza, numele membrilor completului de judecată și al greșierului; date despre prezența participanților la proces, a reprezentanților, martorilor, experților, specialiștilor și a interpreților; date despre înregistrarea audio a ședinței de judecată și echipamentul folosit; enumerarea acțiunilor procesuale exercitate în condițiile prezentului cod, cu indicarea orei și a datei efectuării; încheierile protocolare ale instanței de judecată; data întocmirii definitive a procesului-verbal.

Studiind conținutul procesului-verbal din 28 octombrie 2020 a instanței de apel, nici nu a pus în discuție cerere de amânare la etapa cererilor și demersurilor și a considerat posibilă finalizarea examinării în fond a apelului, dat fiind faptul că participanții la proces absentează, pronunțând decizia pe caz.

Prevederile art. 377 din Codul de procedură civilă, reglementează că, președintele ședinței de judecată deschide ședința și anunță cauza, numele apelantului, instanța a cărei hotărâre este atacată, constată prezența participanților la proces și reprezentanților, determină identitatea celor prezenți, verifică împuternicirile persoanelor cu funcție de răspundere și ale reprezentanților.

Deci, președintele ședinței este obligat să creeze condiții pentru ca participanții la proces să-și expună considerentele referitor la circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să facă completări și să prezinte probe.

În speță, la deschiderea ședinței de judecată din 28 octombrie 2020 în instanța de apel, președintele ședinței a constatat absența părților la proces, invocând respectarea procedurii legale de înștiințare a acestora, însă nu a anunțat despre cererea de amânare parvenită de la intimat și nici nu a pus-o în discuție.

Art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă stipulează posibilitatea judecării apelului în cazul neprezentării în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, însă nu este exclusă obligația instanței de a soluționa cererile parvenite de la participanți.

În consecință, raportând circumstanțele stabilite la normele de drept procedurale invocate supra, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că examinarea cauzei în ordine de apel a avut loc în mod arbitrar, incomplet, evaziv, deoarece soluția instanței de apel nu întrunește condițiile unui proces echitabil în sensul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale,

Or, instanța de apel nu a soluționat sub aspectul temeiniciei/netemeinciei a cererii de amânare, iar în condițiile înaintării unei astfel de cereri, intimata și-a exprimat dorința și intenția de a participa la examinarea cauzei în ordine de apel.

Astfel că, pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de *jurisdicție deplină*; ea trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și cele de drept ale cauzei.

În cauza *Airey*, Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul, astfel încât pentru respectarea acestei exigențe nu este suficientă obligația negativă de a nu împiedica în nici un fel accesul la o instanță, ci, uneori, statele sunt obligate să asigure adevărate drepturi sociale și economice.

Totodată, art. 25 alin. (1) Codul de procedură civilă stabilește că, instanța trebuie să cerceteze direct și nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților și intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile și explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

Prin urmare, Colegiul reține că cele menționate servesc drept temei de casare a deciziei recurate cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b) din Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural și deoarece eroarea judecătorească nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Stoian Ana, reprezentată de avocatul Șcheau Igor, de a casa integral decizia Curții de Apel Comrat din 28 octombrie 2020 și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Stoian Ana, reprezentată de avocatul Șcheau Igor.

Se casează decizia Curții de Apel Comrat din 28 octombrie 2020, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Stoian Ana împotriva lui Nucă Sergiu, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Leova și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Cahul, privind stabilirea locului a copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și cheltuielilor suplimentare prind tratamentul copilului, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la Curtea de Apel Comrat, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari